

İTTİHAD VE TERAKKİNİN İFLASI

Hasan Sadi

1328 İstanbul - 15 s.

(Islahat Kütüphanesi Aded.1)

اصلاحات کتبخانه سی

عدد

امالہ و سرگزیک فارسی

محرری

حسن سعیدی

مساعی طبعه سی

در سعادت

۱۳۲۸

اتحاد و ترقی جمعیتی نیخن منزه اولدی

عبرت آلمان

و اقعا بو وطنی او بله عبدالحیدک زهرلی دیشلرندن تملک کنی
طینا ناقلرندن قورتاراڭ اتحاد و ترقی جمعیتی ایدی ! بو ملتە
حریتی او نلر آلدی . هم وطنی هم ملتی او نلر قورتاردى !
بوقابل انکار دکلدر . بوندن طولا يىدە او نلر الله راضی
اولسون دیدک ، موقع اقتداره كېردىك هر شئىزى الرينه
تسليم ايتدىك . اغا نه ديدىلر ويردىك ! نه آرزو ايتدىلرسە يلپىدق !
لكن او يچاره لر . لکز قورتارمىنى او كىنمشلردى . يالكز
ايستەمبۇنى ، اولدورمىنى تعلمىم ايتشىلدى ! بونك ايچىندى
اىكى ادارەيى اولدىرىدىلر . فقط يشاتاسى ، ويرمىنى ؟ احىا
ايتسى اونۇ تىمشىلدى ! بونك ايچىندە يكى ادارەيى يشاتە مەدىلىرى
اونلر سلاپىكىدە حساب يىدوب يولە چىقىمشىلدى !
استانبول پىاسەسى بىلىمۈرلەرى ! نصلىك طاغە بىرچە او له رق
چىقىدىلر . استانبولە بىرچە او له رق كېرىدىلر . ادارەيى او يەلە
الله آلدىلىر ! مثلا : اعضا سىندن بىرىنە بو ملتىك سبب بىبادى
او له جق ، واولان شىلر نەلزىر ! دىھ سوراجق اولسە كز
كىتىدكلىرى يولده كى چقۇرلەرى ، او چوروملىرى كۆستىرلىرى
فقط سز او رايە طوغىرى كېدىيۈر كىز دىھ جك او لسە كز بىز
حسن و نىتمىز و ارجوابىچى آلىرى سكىز . فقط فەندە سىز جسن و نىت قلب
آقچە در ؟ جوابىلە ياك كۆزلى اسکات ايدە بىلىرى سكىز ؟ او زمان
الىشىدقلىرى و جەلە مسئلەيى بشقە جريانە سوق ايدە بىلىرىلە

کوندن کونه وطنی حفره انقر اضه طوغری سوره و کله یورلردى!
وطنه آجيانلار اوئلنرى سوه نار اوئلنە نصيحت ايديوردى!
بو كىدېشىز كىدېش دىكىدر! بوبى سقۇطىز، بناءً عليه
عقللىكىزى باشىكىزه آيكىز كوزلىكىزى آچىكىز صىكىر كور
اولە جىسكسەز.

عبدالحىمىدى بويلايدن سىزك كىتدىكىز، كچىكىز بول
ايىدى. صو كىرە سىزدىن حساب اىستىيە جىكلەن او زمان شاشىرىدە جىسكسەز!
قورقىدىغىكىزه اوغرى يە جىچ او مدوغۇكىزه نائىل او لە مىھە جىسكسەز!
اکر بويلا كىدرىسى كىز سزى باران لەنت چىل ياوروسى كى
طاغىتە جىقدەر! دىيورلر.. او زان بومۇق سوزە ئىلدىرىمۇرلردى.
بوملىنى سودنلر صوصايمۇرلر. وطنك كىتدىكى يولي كۈرەنلر
حقيقىتى سوپە يورلر. اوئلنە معین اولىغله قىتالىي ايدىنلر ارشاد
ايچىن چالىشىورلردى! ياكاش حسابلىرى، ئىلمىلىرى، عادىلىكلىرى
نتىجهسى ۳۱ مارت چىقىدى! ۳۱ مارتىڭ مسئۇلى اوئلنردى..
چونكە اوئنر چىقاردى! بوقۇرى كىناھى آصدىيلار، ازدىيلار،
صورغۇسز، سؤالر دار آغاچىنە چىكىيلر، دىيكتاتورلرى،
بن جاير، جاير آدم آسيورىم، سكوت ايمىورل دىھ ارياب حىقىقى
تەرىدىد ايديوردى! ... اتحاد جمعىتى بوملە عبدالحىمىدىن
يزىد كىسلەدى! چونكە عبدالحىمىد ئىلمىنى قورقا، قورقا،
كىزلى، كىزلى، ماسكە آلتىندە يايپاردى!

بوملۇونار، ئىلمىلىنى آشكارا يايپارلار، علىنى اولدۇرۇرلار،
أزەرلار، ايكلە تىزلىرىدى. اوت ۳۱ مارت اذارە سىزلىكلىرى
نتىجهسى ايىدى! ۳۱ مارت مشرۇ طېتىدەكلى اتحاد و ترقى يە قازاشى

ایدی ، اتحاد و ترقینک فتاغنه قارشی ایدی ! . . . بو حزيفه
اداره‌ده کی قابليتسز لکلری اکلادقلى حاله عنادی يوزندن
بووطنی ييه جکلر . . بوماتی عنادرلرینه قربان ايده جکلردى !
ملتك مقدراتى اویاه الـرـه . توديغـ ايدـيـورـلـرـ اوـيـاهـ الـرـدـنـ
نزـعـ اـيلـيوـرـلـدـىـ كـهـ نـزـعـ اـيتـدـكـلـرـ الـرـدـهـ آـبـ وـحـيـاتـ ،ـ تـوـدـيـغـ
اـيدـهـ كـلـدـكـلـرـ الـرـدـهـ زـهـ وـارـدـىـ !

نيسانـهـ مـحـمـودـ شـوـكـتـ پـاشـلـارـىـ . . . بوـخـراـخـانـهـ تـكـ اوـيـاقـوـشـلـهـ
استـانـبـولـدـهـ کـيـ دـوـشـنـ مـوـقـلـرـيـنـ کـپـدـيـلـرـ !

هـانـ يـيلـديـزـ قـوـشـيـلـزـ !ـ عـبـدـالـجـمـيدـ اوـرـايـ اوـتـوزـ سـنـهـ دـرـ
تـسـيـحـيرـ اـيـتـشـدـىـ !ـ اوـرـايـ كـيـرـنـلـرـ ،ـ كـيـرـدـكـلـرـ کـيـ چـيقـماـزـدـىـ .ـ
الـلـرـىـ بـرـشـيلـرـ سـوـرـولـورـ ،ـ لـكـلـرـنـيـرـدـىـ !ـ اوـلـكـهـيـ چـيقـازـهـ جـقـ
هـيـجـ بـرـ وـاسـطـهـ يـوـقـدـىـ !ـ اـيـشـتـهـ اوـرـايـ كـيـرـدـيـلـرـ !ـ جـانـ آـتـيـدـيـلـرـ ،ـ
كـيـرـدـكـلـرـ کـيـ چـيقـمـادـيـلـرـ ..ـ أـلـلـرـىـ بـرـشـيلـرـ سـوـرـولـدـىـ ..ـ
لـكـلـنـدـىـ .ـ كـيـرـلـنـدـىـ !ـ اوـلـكـهـيـ چـيقـازـهـ جـقـ بـرـ وـاسـطـهـ اوـلـادـيـغـنـىـ
صـكـرـهـ دـنـ آـكـلـادـيـلـرـ !ـ وـاـوـلـهـ جـقـ اوـلـدـىـ ،ـ آـرـتـقـ اوـلـسـوـدـنـ يـدـيـلـرـ
وـقـوـدـوـزـدـيـلـرـ !ـ

هـ اوـكـلـرـيـنـهـ کـلـنـيـ دـيـشـلـهـدـيـلـرـ ..ـ اـيـصـيـرـدـيـلـرـ !ـ حـاوـلـادـيـلـرـ ،ـ
حـاوـلـادـيـلـرـ ..ـ

هـ طـرـفـ تـهـدـيـدـ اـيـتـدـيـلـرـ ،ـ بـاـيـقـوـشـلـرـ اوـتـدـىـ ،ـ اوـتـدـىـ ..ـ
هـ رـكـسـ قـوـرـقـوـمـهـ باـشـلـادـىـ ..ـ رـاحـتـيـ سـكـوـتـيـ اـخـلـالـ اـيـتـدـيـلـرـ !ـ
مـلـتـىـ حـيـوانـ ،ـ وـطـنـ مـالـكـانـهـ ..ـ حـزـبـنـهـ مـلـتـىـ قـاصـهـلـرـىـ
يـرـلـرـيـنـهـ قـوـيـدـيـلـرـ !ـ آـصـدـيـلـرـ ،ـ كـسـدـيـلـرـ ،ـ يـقـدـيـلـرـ ،ـ يـاقـدـيـلـرـ !ـ
صـوـيـدـيـلـرـ ،ـ يـدـيـلـرـ ..ـ شـيـشـدـيـلـرـ !ـ يـوـكـلـرـيـنـيـ طـوـتـدـيـلـرـ !ـ اـلـصـوـكـ

ملعنتى ؟ اك فجيع جنائى ارتىكابدىن يىلىمادىلر ، طرابلسى آچىق براقدىلر ! ايتاليا ياه قاپىدىرىدىلر ! آلمانيا ياه يرانقى اىچىن اىكى اىستردىه قبوغنى آلوب دونخادىه بزى اغفال ايلەرك دۇنما اعانەسەنە قدر اللىنى سوزدىلر ! مۇكىمەنك حكمىرىنى تغيرىيدۇب سۈكۈم اولانى قورتاردىلر ! اىسترسە كىز ترجمان ملت ماسكىسى آشىندە هر اقشام بىبد آغىزان اتحادك كاظم مشۇمنە صورىكىز ؟

اون پارە كار اىچىن بىرلا صاتىن آلدىلر ! بزى قاندىرىدىلر طرابلسى چىكتىدىلر ! نهایت كىندىلىرىنە شىرىك ملغىت بولامىوب صدر اعظمى رومايىه سپارش ويردىلر ! اك بىر كىنایتلىرى اونك واسيطى سېلە ياپەرق ، رومايىي سفييرسىز ، طرابلسىمىز واليسز قۇمابىدا سىز ، عىسەكىرسىز براقدىلر ! رومانك صدر اعظمى بورايىه ايش اىچىن دكىل ، چىش اىچىن كىشىدى . او اىش دوشۇنىيە جىكىدى . بىك أوبىلى عالىرىنى سورە جىكىدى . او اتحادك بىر قوقاھسى اوئىق ، بىر صدر اعظمىز وار دىنلىك دۇنستىرە آلىش ويرىشىدە كورۇنك اىچىن كىتىرلىشىدى ! او بورادە قوڭلا اوينىيە جىكىدى ! پىزە قورە جىق شىمعە ياقە جىق بعضاً ئىظ و خىال كۆئىتە جىكىدى ! بزى اغفال ايدىيوردى ! رومايىه مظفرىت مىستىلىك .. حاضر لەйور . بىچارە اسلام قانىھە چقور ، اسلام ناموسىنە يارە آچىوردى ! بومىلىك نە غىزىب تىجلىسى واردر ! زۇمانك مأمورى قوجە بايقوشلىرى يەقىايى اويدور مىشىرىدى ! او طوردىقلرى يې باب عالى دكىلىدى ! ايتاليا سفارتى ايدى ! بىك اوغانىنە قوجە كۈپكۈنى صالحائىه ، صالحائىه كىزىيور ، اكەنىيور ،

حامدن حمامه قوشیور ، هرکون برمترهس آرسیوردی !
کل قفاسنی آچهرق اوح دیوزدی ! بلک اوغلندن عودتده
پشیل دریک حمامنه کریسوردی !
مجلسی مبعوثاند سرکشلکلار یاپیور ، اوته کنه بریکنه یوسروف
صقیوردی ! ایتوب فاقیوردی ! عادتا اوبر بواب رولنده بر
رومالي ایدی سیروزلى جانوار قواصی اوکا یاردم ایده جگدی .
النده ملهم بکله ینتلره ، وظیک جریحه لرینه سوردم دینلره ،
رؤسایی ! من اردن برندایه استهزا واوزرینه هجوم ایدیبور ،
هان کو-لری باشنه قوشوب طین لهیورلردى ! بوکون وطنك
دو قوتزینک توصیه سنه من اردن ندا دینلره ملتک موجودیتى ،
سعادتى بالغ ایتش بر من ارلاق اولدقلرنى زمان اوکلرنده کى
پرده یی قالدیر بجه کوستردی !
موقع اقتداردن سقوطلرینى اکلا بجه هر شیئی یاپارلر ، حتی
ملکتی اجنبی اداره سنه تسليم ایتمک . . . قیزیل قانه بویامنی ، کوزه
آلدیر مشلر در . . .

جان ، خامان یقمق او نلا یچین او لاغان شیلدندر ؟ حکومتى
بنسمه مشلر ، وطنی بنسمه مشلر هاشی کندیلری اولمشلردى !
وطنی بنسمه مشلر بـ طـاقـ پـوـسـهـ موـذـعـلـرـنـیـ سـیـوـنـسـتـلـرـیـ ،
چـوـلـقـ ، چـوـجـقـلـرـیـ ، آـدـمـ یـرـیـهـ قـوـیـهـ رـقـ مـقـدـرـاتـ مـلـتـکـ
ظـنـ اـیـتـدـیـلـرـ . . . حـالـاـ خـدـمـتـ اـیـدـیـبـورـزـ دـیـهـ اـدـعـاـ اـیـدـیـبـورـلـرـىـ !
یـلـانـ سـوـیـلـهـ مـكـ آـدـمـیـ اـنـفـالـ اـیـمـکـ بـوـنـزـهـ وـیـرـکـ اـیدـیـ . . . یـوـزـلـرـیـ
قـیـزـارـمـازـ ، هـیـیـجـ اوـتـاـنـماـزـلـرـدـیـ . . . حـضـرـتـ پـادـشاـھـ بـیـلـهـ الـلـرـینـهـ
آـلـدـیـلـرـ . . . فـکـرـیـتـهـ کـیـرـدـیـلـرـ ، خـزـیـنـهـ خـاصـهـ یـهـ دـدـدـسـتـ تـجـاـوـزـلـرـینـیـ
اوـزـانـدـیـلـرـ . . . هـشـیـ اـیـسـتـهـ دـیـلـرـ . . . يـالـکـزـ اـیـسـتـهـ مـدـیـکـ بـرـجـانـیـ

بر تختى قالمىشدى ! . . هـ كون آلداتىورل . . درلو يالانلىرىلە
اغفال ايدىسۈرلەرى . . پادشاه مجلسى قاتىمەجفە داڭرى سوز
ویردى . . اوزلار سوزىتى كېرىو آلدەرۇب مجلسى قاتىدىلەر !
قىزىل سلطان دورنەدە مجلس قانمىشدى قىزىل جمعىتىدە مجلسى
قاتىدى ! . . انتخاب باشلادى . .

حرىتم وار ، حرم دىيىنلەر قورشون صىقىدىلەر ! بن بويىلە
دوشۇنىورم دىيىنلەر تىجار تىخانەلەرىنە ھېبۈم اىتىدىلەر ، كاتىلىرىنى
دو كەدىلەر ! كەندىن ئولمۇق كفرى اىتىدىلەر ! ارباب نامو-ك
يشىينىن بىر قىچ راقى پارەسى نىزدە كاخان بىكلىرى وارسە
طوبلايىب ئىپرلا تىدىلەر ! فقيرلىرى دو كەدىلەر حماللەر يالواردىلەر
أئتك اوپىدىلەر ، آرقە صىغەدىلەر ! لەغظە ، شەيدىلىرىنى درخاطر
ايىرلەر و خەلىرىنە رەحمەت اىصال ايدەلم «ھەمشەر زوم» سن پادشاھ طرافلۇسک
دەكلى ؟ » دىھ اللىزىن زورلە رائىلەرنى آلىسۈرلەرى . . طەنин
كوسك حزىن ، جىين طوقاقجىسى بوكون انتخابك يولىسى لەغەنە
داڭرى مثال اىستە يور . عادىلەر باق . آرتق سزە اينانە جق كىمسە
اامىندايدىرىمىسىكىز ؟

سرك اىپلەككىز بازارە چىقدى . نەمال او لەيغىكىزى كەندىكىز
مېد انە قويىدىكىز مبعوث او لەمامق قورقوسى ؟ اللى لېرىاي غايىب
«ايىك آندىشەسى دەكلى دى كە اونى ناظم پاشا عاپىنە خاولا تىدى .
بويىلە دىيە جىكلىر ، چونكە او كەزىنە ياغلى بوطىر آتىدى ؟ بو
كۈنكى مبعوثلەر اكىر و جەدانلىرى وارسە سوپەرسونلەر ، كەندى
مبعوثى دىز ؟ مأمورى دىر ؟ و نىصل انتخاب اىدىلىشىلەر ؟ هېيچ
شەھەسزكە اوزلار اتحادك مأمور مخصوصىدىلەر چونكە زورلە
انتخاب اىتىدىلىلەر ! چونكە قوجە بىر ملت آياقلاندى . بىز

مبعوث انتخاب ایتمدك ، ایتديرلدىك ، رأيلرمنى صرفده مختار دكىل ذك ! سيلاحه سارلۇق ديدىلر . . حالا انىڭ آيدىيوردىك برقاج محرومك . ائر تشوچىق در . . ديدك ييا ! مانى حيان ئطن آيدىيورلىرى ! تورەدىلر . عبدالھىمەدى كېدىلر ، اونى آراتدىلر يىنه هىرىرە رشوتى ئىنەنەن توصىيە ايلە كورولىوردى . يىنه قودامانك ئاتماڭ محتاج بولنلىوردى . اولكى اتحاد طوغىدىنى كون او لمىشدى ! اىچىل . . انسان قانىنە صوصامش جانوارلار ، بىر طاقىم رزبىلار ، ژورنالجىلر قبول او لمىشدى فدايىلر قىد ايدىشىدى ؟ ملتى سوەن ئورۇيورلىرى . وطن محبىتى قىلىردىن سىلىوردى ! ماموزىت اىچۈن كىدىنلەن داخلىيە ناظرندىن توصىيە او لمازاسە قبول ايدەمىز او غلم دىه رد . آيدىيورلىرى .

بوحاللىرى ايلە مشر وطىيى منقۇت شىھىيەلىرى اچىن ئابات ایتدىلر . ! وطنى سوروكله يورسىكىز . چورومدىن آتىيورسکىز دىينىرلەك بىنلى دالىلر ؟ ياكلاش يو لە كىدىييورسىكىز دىينىلەر تېمىد ايدىدى . . سروكلا،ندى ؟ حق تېلندى . . حقم دىين ازلىدى . . اجتماعى منع اىندكارىي حالدە كىنىلەر ئىختىمۇ ئولنلىورلىرى . . او نىڭ قانۇنلىرى جەيتىلىلر ، مخالفلار اىچۈن ياللىشدى . . سوقاقدىم نطق سوپىلەيورلار ، يشاشون اتحاد ، قەھر او لسوون مخالفلار دىه آغىز طولوسى الفاظ مىتەجىنە خەرەك ايدىلر ، عونەللىرى طرفدىن القيشلانىرلىرى . . پوليسلىر وظيفەلىرى كورەمپۇر ، طرد قورقوسى كىنىلەرى ئىترە دىيورلىرى . . يېقە جغز ، يېقە جغز ، كورەمەجكىسىكىز دىه پوليسلىر ئىتىشلىر ، حکومتى ئىرىيە سېر اولەرق آلوپ . . هەر طرفە حىفەلر ئاتقىمشىلدى .

قىزىل سلطان كى قىزىل جمعىتىدە ، حفيهلىرە استناد ايتىشدى ..
وطنك قيو-نى قزانلىر قىھر اولسوندىيھ باغىرمۇھ باشلايدىلر ..
بۇندە اصاپت اىستىدىلر ، قىھرە دوغرى يورودىلر ، اوروپايدە.
حىثىتلرى قىلدى . . . هىچ بىر يerde اعتمادە ئائىل اوھلەمۈرلەر . .
پارا بولەمۈرلەردى . . . بولەتكىچولىسىنى اىستىن آلمانىا فضله .
فائصلە بىر مقدار پارا ويردى ! اوئىلر يە يوتىدىلر ، آرتق بوجازلىنىدە .
قالدى . بوكون ماتى بىر باد ايدوب ، ايچنە ترقە صوقىدىلر . .
ادارەسلىكىن وطنك غىور ، جسور ، دشمنە قارشىو قلغە .
اوھلەجق متىن او لاذرىنە ، سېنەلەرنى بىر بىرلىنە پارچەلتىدىلر ..
ھىرددە ظلم ، ھىرددە شدت ، كۆستروب ، ھر كىسە افترايىدرك
هىچ بىر ترقە ياشامدىلر . . .
ملت يىنده خورانىدە ، آرناو ولقدە قىرىلىپور ، كويىلەندە
ياورولرى اىكەن يوردى .

ملتك يىنە كوزلىرنىن قانلى ياشلىر كاپىوردى . كېنجلەك
قلبي آه وانىن ايچنەه ايدى . . . احتىارلىرىنە مەلکتى باطىپىپور .
سەكىزدىيە بىغاالىدىپىپوردى . . . اتحادجى اولىيان اكەك بولەمۈردى ..
حتى نظرلىندە انسان دىكلىدى . . . مائىيە ناظرلىرى ، او رزيل
سىيونىست ، باقىھە يە قدر نفوذە قالقىشىدى . . . او رايە كىرەن
مأمورلەرە اتحادىن اوھلەجقدى . . . اوھ ، چاتلايك ، پاطلايك
صاتەجفن ، يىھجكز ، ويرەجكز ، تەياپەجقسىكز بقىلم ، اوردو
بىزمالەدر ، بىز اوردو ، اوردو بىز ؟ دىپىپورلىرى ، عسکرى
أللەند منقۇتلرىنە آلت يايپورلىر ، عسکر چوق او لەتكىز دىدىمى ؟
هان يايغرىي قوپارىپورلىرى . . . عسکرسىياسىاتلە مشغۇل او ماز ؟
بۇأللەندە بىر سلاحدى . . . مكرسە آلدانىشىر ، بوكىمە كىنى

کندیلری آدانشلدی . اداره عرفی ملتی حیوان خلن
ایتدکاری ایچین بیلار دیه بویته طاقدیلر ، کویا ملت عصیان
ایده جکدی ، حقه قارشی قویا جقدی .. خیر اویله دکلدي ..
بوی کندیلری پاک کوزل بیلیورلردى . ملت عصیانىن
دکل ، حقدن قورقیورلردى . موقع اقبالی غائب ایده جکلرنىن
بیلیورلردى . اداره عرف اوئلرک الھەسى ، جانى ایدى ..
اوئلرک حیاتى اداره عرف ایله قاىدی ، ملعتلىنى اداره عرفە نىك
جناح جایە سىنە ياپارلردى ، چۈنكە حقم دىینلرک طيرفاقلارىنى
او واسىطە ایله سوکبیلیرلر دوکرلر ، دوکرلر ، هى طرفى
چوروک آرمودە دوندیرىلردى . ملت ، اداره عرفە آلتىندە
قىورانىور ؟ آغىزلىرىنە طيقادىقلرى ، طيقاجىلرە نفس
آلمىوردى .. قانۇن نامە ياپدىيۇ زھىلرلە جان چىكشىوردى ..
يوکون ملت ، دکل ، اوئلردن انتقام آلمە بىلە تىزلى اتىبور ؟
ھانى اداره عرف يوق ! .. ملت يچون عصیان اتىدى ؟
مقصىد كىز فيرىپلاقلېتكىزى دوندىرمەك وبووطى حوايمىمىدى ؟ ..
ایتاليا ، روماسىن كىن صدر اعظم باش اىمچون طرايىسى
طوبە طوتى ! حقيقىتىه اورايە آتىلان طوب ايتاليا دکل ؛
اتخاد وترقى كلهسى ايدى ! اورايى ييقان اتحاد وترقى
جعىتى ايدى !

نهایت كىلدى . . . چناق قلعەي طوبە طوتى : حقيقىتىه
اًورايى طوبە طونان اتحاد وترقى دونناسى ايدى ! طرايىسى
ایتاليا يە چىكدىرەن اتحاد وترقى جعىتى ايدى ! ارناوودلغۇڭ پاڭ
زمىننى قزارتاڭ قانلار ايڭى قىدەش قانى ايدى ! اونى آقستان

اتحاد و ترقی جمعیتی ایدی ! آطه لرمنی ضبط و تسخیر ایلهین
اتحاد و ترقی اردو سیدر ! ناموس مزه لکسوزون اتحاد و ترقی الیدر !
قلبمیزی خیچرلهن اتحاد و ترقی خیچریدر ! موجود دیگزی
دیشههین اتحاد و ترقی دیشلریدر ! اتحاد و ترقی جمعیتی وطنمیزک
اوژرنده ایتالیا آجته سیدر !

آرتق ارباب حیت و بصیرت کوندن کونه انقراض بولقده او لدیغ منز
ایچین صبرایدە مدیلر . بوملتک منجیسی اولان عسکر لر او نلر ک
کیولی الاریخی قوپار دیلر . . زهرلی دیشلریخی قیر دیلر ! او نلر
هیچ بزمان عاصی دکلدر . . چونکه غایه لری مقدس دیدر .
عالیدر . . سکوت لری بو وطنک بر بادیدر ! سکوت وطنک بادی
انقراض دیدر ، ظلم اشترا کدر ! عسکر سیاسیاته فاریشماملی در . .
 فقط وطنی محوا لور کند سکوت ایچمه لیدر . او قتا او سیاسیات
او لماز مجاهده او لور !

نصیکه دون انور ، نیازی بکلری تقدیس ایتدک ! او نلر ده
. طاغه حیقدی ! او نلر ده تلغراف ووردى !
حتی ناملرینه زرهیلر آلق ایسته دک ! بملرینه آتوندن
قلنج طاقه جقدق ! رسملری او لرمنه آصدق ! ناملرینه مارشلر
تنهیم ایتدک ! بریسني قرق لیرایه خدمته مکافاهه زوله تقاعد
ایتدک ؟

مادمکه عصیاندی ! نیچین بود اتلره بوقدر حرمت ایستدک ؟
بوتون کون پشاسینلر دیه دعا ایلدک ؟
اوت شمديکی « خلاصکار ضابطان غریبی » ده او نلر دن
مقدسدر ؟ چونکه وطنی ایکننجی بر محو دن قوتار دیلر . ایکننجی

بر عبد الحمیدك اداره سنى ييقديلر . حىمازه حيات قاتديلر .
ايشته بوگون بزه مقتدر تجربه ديده ذاتدن متشكل برقابنه
ويرديلر . . .

حرزيمىزى اعاده ايتديلر . . بز حسن واستعمال ايدهم . .
ايشته سربىست سوپىلەبورز : بوندن عبرت آللەم .
اتحاد جىلەرك اك صوك صدر اعظملىرى بوملتە ئاك بىيوك
فالىنى يابىرق چكىلوب كىتمىشدر .

اونه قىصىدرك بوملتىك ناز و نعمتى اى پورده اولدىيىن ،
اىسمى تارىخىلەر بوملت سايىسىدە قىد ايتدىرىدىكى بوجونلەك
اوزىزىدە مىليونز بولندىنى حالىدە زره قدر وطنە ، ملتە خدمت
ايمەمشدر . شهرىڭ كاذبە يە مالكىدر .

اك بىحرانلى زمانلارده ملتىك مقدراتنى آللە آمش ، بىباد
ايدوب چكلىمشدر .

بو قىصە آدم نەزمان صىقلەمىشە استغافا ايمەن ، بوجۇزور
آدەم استغافا پك چوق يە امشىدر .

شىمىدى بزم يايە جعھىر برايس وارسە قطعاً انتقام آلاماقدار .
قردەشكىن انتقام آلا . كۈزىياشى دوكەجىت آنسە كدر .

بونك اىچۈن بز ، بزدىن انتقام اليرسق متضرر او له جق
وطئىدر ! ايشته اوئلىر بزى ازدىكى اىچىن وطن بوجالە كىلدى !
بزدىه اوئلىرى أزەرسەك اوئلىردىن عادىلەك ايمىش او لورز ، اوئلىر
يارالا迪ىسە بز اولدۇرمىش او لورز ، قاتىل ، جانى بولۇرز !
اوزمان تارىخىڭ زىادە بزى تلمىن ايدر !

بزم اوئلىرە بىرنظر من كافىدر . ئاك بىيوك انتقام اوذر !

اکر او نلرک ذره قدر و جدانلىرى وارسە ايكلەرلى ! وطنك

حال پريشانىنه آجيزلر ، آغلارلر ، مشكلات چيقارمازلر :

فقط بونى كىمند اىستېورۇز ؟

دائما سا كت او لم ! مملكتىز سكونه محتاجدر ! چونكە

وطنزك خستە لىنى و خىمىدر ! كىمسە يى قىسح ايمىم ! سن

شونى شويلاه سوپەنورسەك دىيمىم ! شىتلە دكىن ملايمىتە ، كۆ -

زىللە كىتمەنچە چالىشەم آغزە كايىد او دەمىم .. فەلە كورە

مخكوم ايدەم ! يلاچىغمىزى اولدىن دكىن يابىقدەن صىركە هەشىئى

میداندە كۆستەم !

اتخاد جىعىتىن بىزه يك بىوك بىزلىرى ، درسلىر ، تېجىزەلر

قالدى ! صاقىن بىز او نلرک كىتىدىكى يولە آياق باصمايام ! هەشىدە

قصلى حرکەت ايدەم ! « لطفاً » پولiticىسى فالدىرالم هەشىدە ..

ھەشىدەڭ زىيادە وطن دوشۇنسۇن ! داخلى يارالرىمىز خارجىدە ..

كىدىن مەھىشىدە ! بىزى اولدورە بىلە جىك داخلى يارەلە منىزدە ..

او نلرى او لا صارالم ! دەشىيمىم .. قاپايمىم .. هەشىئى او نوتەم !

مشروطلىقىزك بىرنىجى كونلىرى دىيمىم ! أىل آله ويرىم ! حكومتى

شاشيرتان ، ملتىك زىيادە داشمانلىرى مستفيد اولور !

ھەشىئە دقت ايدەم ، ھېچ برايشە قارىشىمايام ! حر بىرملە

لايىق سورتىدە يشايام . كىمسە نىك تەتكىمنە بىون اكيمىم ..

كىمسە يى حكىمىز آلتىندە آزمىيمىم ! وظيفە من نە اىسە او نىكە

مەشغۇل او لم ! وطنزە كىم قالىق ايدىيور ، ايدرسە ، او مخو

اولسۇن ، كىم كە اييلك ايدر او صاغ اولسۇن !

ھەشىتىدىكىمزە ايانىيمىم .. دىدى قودىلىزى آرتق كۆمەم ..

ایشمزی صناغلام طوتهم .. ایشمزی اهله ویردم ! اکر
پشیان اولامق ایسترسهك .

شاید بردەا اتحادجىلەغانلانيرسە - كە اوئىردىن بىك بىوك
فناقلەر مامولدر . نظر تاملە آلم - هم وطن ، همىزمحوا لورز .
بر او تووز بى مارت دەا كورمەم . شىمىدىزنى تدارك ايدەم .
طوغرى حساب ايدەم . حسياڭە مغلوب اولىھەم . اتحاد ئىپسۈر
كۇنى كونە معلومىز اوليلىدر . نزەت كىرىدى ؛ نردىن چىقىدى ،
بۇنى بىلەمىيىز . بوسو زىزمى يابانە آمايكىز ؟ سىكەر سىزدىن صورارم !
بىكىنى مجلس مبعوثان نامشروعدر . اونى اتحاد قور .
تارمۇق اىستەيور .. اوئىر شەمىدى بى پلان حاضرلا مشتىزدر .
صىكەر ايواه دىمەم . بوجىلس مبعوثان جمعىتكى ئىلدر . . اونى
قىرمىلىدر . اكىشكەمنە سەئەمەك اىسترسەك مەلتىك حقيق
مبعوثلىرى كلىلىدر . آرتق مخزون چەرەلر كۆلسۈن ، آغايان
كۆزلىرى دىنسىن . آه وائىن اىدن قىبلەر مسترىح اولسۇن . بوندىن
صىكەر يشاپەجغۇز . دشمنىدەن ، ايتايدىن انتقام آلهجغۇز . آرتق
بروطنداشمز زەرنەجىك . أزىزلىجىك . مىكىنلىزەر تەعرضىن
مصون بولەجق .

بىز چالىشىم . بوش دورمەم . آرتق قاھتى كىمسە
يوكىتەمىز . جانى بى اولورز . او طورىمايم . هىشىئى حەكومىتىن
بىكلەمەم .

مكتىبلەمىزى . . ابتدائى مكتىبلەنى اصلاح ايدوب چو -
جقلەمىزى تربىيە ايدەم . چونكە اخلاقىز چو جق . وطنى
اوزرىنە فلاكت اردوسىدر .

اولی دیه بیلیردک که آمیز با غلیدر .. شیدی اویله سوزلر
حقمنز دکلدر. دیرسەك يالان سویلرزا، کناه ایشلەرز، دنائت
ایلرزا.

ای تتجار!

اڭ زىادە بو وطن سزە محتاجدر. فابرېھلەرە قوشکز،
تجارت، صنایع، زراعت مكتىلىرىنە كېرىكىز. مامور دکل،
تجار، اوستە، زراع چىقىكز. قامۇقمالقىدىن تجارتلىنى، حتى
بر تو تو تجىي داكتى بىشك و شرفلى كورىكىز.
اور وپانك خرجىدارى اوپىكىز.

مەكىن مەرتىبە پىلى مالى يىسلم، يىلى مالى كىيم. مەكىن
صىرتىبە عەمانلى يە كار ويرەلم. الڭىزدە اوافق بر پاڭت اولسون
حال چوجقلرىنە ويرىكىز. بىك اوغلاندە شورادە بورادە نەقدەر
پارە صرف ايدرسكىز. بىز كارىمىزى آلىركن آرايەلم ويرىكىن
دکل. ضرور يوق برايىكىجى يە يكىرىمى پارە فضله ويرىكىز. او
بومىلكتى كولدورر. چوجغۇنى مكتىبەدە اوقوتۇر. المىز لە قادىنە
بىئىق دکل. بىردىرى طوب يايقىن اىچىن قيويرەلم.
چۈنكە بىز هەشىمىزى دشىنە، أللە مدېيونز. غىرت، غىرت!
تا مو سكىز حق اىچۇن غىرت!

صوڭ

